

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО
ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

ВО «УКРДЕРЖЛІСПРОЕКТ»

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІСОВПОРЯДКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Розробка проекту «Концептуальної програми розвитку лісовпорядкування та національної інвентаризації лісів»

з урахуванням досвіду Німеччини та Європейського Союзу

КРУГЛИЙ СТІЛ ПРОЄКТУ SFI ПРИ ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВІ УКРАЇНИ

Доповідач: Віктор Мельниченко

Київ · 2026

Чотири чинники нагальності реформи

Євроінтеграція

Статус країни-кандидата та зобов'язання EUDR і LULUCF відкривають доступ до фінансування ЄС, але вимагають відповідних даних.

Повоєнне відновлення

Ліси, пошкоджені пожежами, мінуванням і бойовими діями, потребують точних даних для планування відбудови.

Зміна клімату

Всихання соснових лісів Полісся (200+ тис. га) і деградація ялиників Карпат вимагають нових підходів до планування.

Реформа держсектору

Загальний тренд оптимізації державних підприємств формує готовність до реорганізації ВО «Укрдержліспроєкт».

10,6 млн га

лісів України — ключовий актив кліматичної стабільності, збереження біорізноманіття та повоєнного відновлення економіки. Поєднання цих чотирьох чинників створює не лише нагальну потребу, а й унікальне «вікно можливостей» для реформи.

Кадровий дефіцит на тлі фрагментації

224

працівники ВО «Укрдержліспроєкт» (2026)

80

інженерів-таксаторів безпосередньо в полі

9,7 млн га

державних лісів у зоні відповідальності

120 тис. га

на одного фахівця

Середній вік персоналу — понад 50 років; збройна агресія РФ спричинила втрати обладнання та обмежила доступ до частини лісів.

Кадровий норматив до 2035 року

80 сьогодні

Ціль 2035: 500–600 фахівців

Функції розпорошені між чотирма інституціями

Держлісагентство

управління державними лісогосподарськими підприємствами

Мінекономіки

формування лісової та кліматичної політики

ВО «Укрдержліспроєкт»

лісовпорядкування (FMP) та національна інвентаризація (НІЛ)

Наукові установи

дослідження та методологія — без системної координації

Наслідок: дублювання функцій, неузгодженість даних і розрив між стратегічними цілями та операційним виконанням.

П'ять напрямів розриву між станами

Напрямок	Поточний стан	Цільовий стан 2035
Кадрове забезпечення	80 таксаторів на 9,7 млн га; середній вік персоналу — понад 50 років	500–600 фахівців; акредитовані приватні виконавці, система сертифікації
ГІС-платформа	Ізольовані системи без інтероперабельності, без WMS/WFS/API	Єдина платформа з відкритими геосервісами за стандартами OGC
Міжнародна звітність	Застарілі таксаційні дані; невідповідність методикам IPCC та FAO FRA	НІЛ-2 завершено; щорічна звітність FOREST EUROPE та LULUCF-модуль
Відповідність EUDR	Система простежуваності розробляється і тестується	Повна геопросторова простежуваність по кожній ділянці заготівлі
Фінансова стабільність	Залежність від коштів лісокористувачів; нестабільне бюджетування	Багатоканальна модель: бюджет + управлінські послуги + комерція

Регуляторна рамка ЄС ставить чіткі вимоги

EUDR

Reg. (EU) 2023/1115

Геопросторові записи про походження деревини та декларація про відсутність знеліснення після 2020 р.

LULUCF

Reg. (EU) 2018/841

Облік вуглецевих запасів і потоків лісового сектору за методологією IPCC для Паризької угоди.

FOREST EUROPE

критерії та індикатори

Звітність за 7 тематичними блоками сталого ведення лісового господарства.

FAO FRA

кожні 5 років

Глобальна оцінка лісових ресурсів; Україна подає звіт з 1990 року.

Без актуального Державного лісового кадастру та НІЛ Україна не може підтвердити статус low-risk country за EUDR — під загрозою ринковий доступ ЄС для сотень лісозаготівельних і деревообробних підприємств.

Шість стратегічних завдань до 2035 року

СЗ-1

Інституційна реформа

Реорганізація ВО «Укрдержліспроект» у Концерн «Українське лісове планування» — єдиний центр компетенцій.

СЗ-2

Нормативне оновлення

Актуалізація постанов КМУ № 112, 848, 392; гармонізація з вимогами EUDR та LULUCF.

СЗ-3

Цифрова трансформація

Єдина платформа Державного лісового кадастру, геопортал WMS/WFS/API, супутниковий моніторинг Sentinel.

СЗ-4

НІЛ та звітність

Два повних цикли національної інвентаризації лісів; повна звітність FAO FRA, FOREST EUROPE, LULUCF, EUDR.

СЗ-5

Стала модель фінансування

Державний бюджет для публічних функцій + плата за управлінські послуги + конкурентний ринок.

СЗ-6

Кадровий розвиток

500–600 фахівців; система QA/QC; акредитовані виконавці; партнерство з університетами та наукою.

Концерн «Українське лісове планування»

Модель адаптує досвід *Lasz Państwowe* (Польща), *LVM* (Латвія) і *LESY SR* (Словаччина) до масштабу України (9,7 млн га держ. лісів). Термін «Концерн» — робоча назва до юридичного висновку (ст. 6–8 Закону № 4196-IX / ст. 4, 6 Закону № 185-V).

Багатоканальне фінансування концерну

Державний бюджет

FMP, НІЛ, кадастр, міжнародна звітність, методологія, QA/QC

Плата за управлінські послуги

1,5–5% обороту учасників, принцип «витягнутої руки»

Кошти лісокористувачів

Договірні FMP-роботи через відкриті тендери

Міжнародна техдопомога

Цифровізація, обладнання, кадри — LIFE, GCF, GIZ

«Зелені» фінансові інструменти

REDD+, EU ETS, GCF — перспектива для відновлення лісів

Міжнародний орієнтир: у Lasz Państwowe (Польща) надлісництва перераховують 2–5% чистого доходу до центрального фонду; в ÖBf (Австрія) витрати центрального апарату — 3–4% обороту групи (Deloitte, KPMG). Мета Концерну — фінансова самодостатність операційного блоку до фази 3 (2031–2035).

П'ять компонентів цифрової платформи

ЦИФРОВА ПЛАТФОРМА КОНЦЕРНУ

ЄС ДЛК

Єдина система Державного лісового кадастру (пост. № 848, Закон № 554-IX)

Геопортал WMS/WFS

Публічні геосервіси за стандартами OGC для влади, лісокористувачів, громадськості

Супутниковий моніторинг

Sentinel-1/2, LiDAR, БПЛА — виявлення рубок, пожеж, всихання, пошкоджень

Вуглецевий модуль

Моделювання біомаси й вуглецевих потоків за методологією IPCC для LULUCF

Кабінет виконавця

API-інтерфейс, автовалідація QA/QC, журнал аудиту для приватних підприємців

Наскрізні принципи: відкриті стандарти (OGC/ISO 19115), API-first, директива INSPIRE, сумісність з GDPR.

Дорожня карта трансформації до 2035 року

ЕТАП 1

2026–2027

Заснування

- Реорганізація ВО «Укрдержліспроект» у Концерн
- Реєстрація ТОВ, перші конкурентні тендери
- Пілотний запуск ЄС ДЛК (базова версія)

Юридично оформлений Концерн; базова цифрова платформа

ЕТАП 2

2028–2030

Розбудова

- НІЛ цикл 2 — повне охоплення 9,7 млн га
- Геопортал WMS/WFS у відкритому доступі
- Запуск вуглецевого модуля (IPCC)

EUDR-сумісність; публічні дані онлайн; 50+ фахівців

ЕТАП 3

2031–2035

Зрілість

- Фінансова самодостатність операційного блоку
- Повна відповідність LULUCF / EUDR / FAO FRA
- Інтеграція в European Forest Information System

Самодостатній Концерн; готовність до вступу в ЄС

Ризики та невідкладні кроки для Уряду

Управління ризиками за чотирма категоріями

Воєнні

Обмеження доступу до лісів; втрата обладнання → пріоритизація безпечних регіонів, Sentinel/LiDAR/БПЛА для недоступних зон.

Інституційні

Затримки ухвалення НПА, спротив персоналу → гарантії зайнятості, прозора комунікація, підтримка Верховної Ради.

Фінансові

Недостатнє бюджетування, затримки допомоги → захищені бюджетні статті, резервний фонд на 3–6 місяців.

Технологічні й кібербезпекові

Складна інтеграція з реєстрами, кіберінциденти → поетапне впровадження, відповідність CERT-UA.

Невідкладно — для Кабінету Міністрів

1

Прийняти постанову про реорганізацію ВО «Укрдержліспроект» у Концерн «УЛП» з визначенням повноважень і джерел фінансування.

2

Внести зміни до постанов КМУ № 112, 848, 392 щодо цифрових процедур, приватних виконавців, вимог EUDR і LULUCF.

3

Затвердити середньострокову бюджетну програму для НІЛ і Державного лісового кадастру на 2026–2030 роки.

Для Мінекономіки/Держлісагентства: юридичний висновок щодо форми Концерну, статуту ТОВ, формування Наглядової ради, переговори з FAO/GIZ/EFI.

Дякую за увагу!

Питання та обговорення вітаються

ВО «Укрдержлісprojekt»

вул. Троїцька, 22-24, м. Ірпінь, Київська обл. · +38 (093) 223-02-89

Аналіз ефективності лісовпорядкування в Україні · на основі звіту SFI/2025/10

